

До Председателя на Научно жури,
назначено със заповед на
Ректора на Медицински университет – Варна
№ Р-109-452/19.10.2021г.

РЕЦЕНЗИЯ

от Проф. д-р Марио Драганов Станкев, д.м.

Национална кардиологична болница - София

Член на научното жури за конкурса за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование:

7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление:
7.1. „Медицина“ и научна специалност „Съдова хирургия“

по предоставените дисертационен труд и автореферат на тема:

„Хирургична стратегия при лечението на етажни (multilevel) стенолично-оклузивни артериални лезии в илио-феморо-поплитеалния артериален сегмент“

Автор на дисертацията: Д-р Елена Костова Домусчиева

Научен ръководител: Проф. д-р Веселин Петров Петров, д.м.

Сведения за процедурата:

Със заповед на Ректора на Медицински университет – Варна /№ Р-109-452/19.10.2021/ и решение на Председателя на Научното жури, съм определен да изготвя рецензия /като външен член на НЖ/ по Дисертационния труд на д-р **Елена Костова Домусчиева**, за присъждане на научна степен „Доктор“ на тема **„Хирургична стратегия при лечението**

на етажни (multilevel) стенотично-оклузивни артериални лезии в илио-феморо-поплитеалния артериален сегмент“ по научна специалност „Съдова хирургия“.

Кандидатът - д-р Елена Костова Домусчиева представя за изготвяне на рецензия пълния набор от документи по процедурата според правилника на МУ - Варна.

Рецензията ми е съобразена със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника на Медицински университет - Варна.

Автобиографични данни за кандидата:

Д-р Елена Домусчиева е родена на 10.05.1989г. в гр. Бургас. Завършва Гимназия за романски езици - „Г. С. Раковски“, гр. Бургас през 2008г.. През 2015г. се дипломира от Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ - гр. Варна, специалност медицина. Веднага след това започва трудовата си кариера в клиниката по съдова хирургия към УМБАЛ „Дева Мария“ - гр. Бургас като лекар ординатор и 1 година по-късно бива зачислена и като специализант по съдова хирургия. През декември 2017г. е зачислена като докторант в самостоятелна форма на обучение към катедрата по „Хирургически болести“ към МУ-Варна.

Темата на представения дисертационен труд е много актуална и доста обширна.

Структурата на представената за защита дисертация е съобразена със съвременните стандарти за изготвяне на подобен труд. Дисертационният труд е написан на 176 страници, включващи 105 таблици, 46 фигури и 7 приложения. Библиографията включва 237 източника, от които 25 източника на кирилица и 212 на латиница, като основните датират след 2010 година.

Литературният обзор на представения дисертационен труд е подробен, аналитичен, с висока научна стойност и показва добро познаване на проблема. Разделен е на 7 части -

исторически преглед на илио-феморо-поплитеалната артериална хирургия, теоретични основи на проблема ХАНК, развитие на ЕФПАБ преди и след етапното хирургично лечение, хирургична стратегия в условията на ендоваскуларната доктрина при ИК и КИК, етажните форми на МАБ и техните особености при ретромбоза, компликации и леталитет, проучвания и анализи при хирургичното третиране на ЕФПАБ.

Цел и задачи на дисертационния труд

Целта на изследването е да се изследва и оптимизира хирургичната стратегия на избор на хирургичен метод при лечение на етажни стенолично-оклузивни артериални лезии в илио-феморо-поплитеалния артериален сегмент и да се извърши сравнителен анализ на използваните хирургични методи – едноетапен и многоетапен.

За постигането на посочената цел са поставени следните задачи:

1. Да се извърши сравнителен анализ на структурата на изследваните групи пациенти с едноетапен и многоетапен хирургичен метод на лечение.
2. Да се извърши сравнителен анализ на едноетапния и многоетапния хирургичен метод на лечение по отношение на безопасност, ефективност, ранни и късни усложнения.
3. Да се определят рисковите фактори за прогресия и летален изход при едноетапен и многоетапен метод на хирургично лечение.
4. Да се оптимизира избора на хирургична стратегия при лечение на етажни (multilevel) стенолично-оклузивни артериални лезии в илио-феморо-поплитеалния артериален сегмент.

В хода на проучването са изследвани общо 299 пациента с етажни лезии, разпределени в две подгрупи според използвания хирургичен метод: едноетапен - 135 пациенти и многоетапен - 164 пациенти. Пациентите с едноетапен метод са претърпели 135 хирургични интервенции, а тези с многоетапен - 364. Всички болни са били диагностицирани, оперирани и проследени в УМБАЛ „Дева Мария“ – Бургас, за периода от 2011г. до 2020г..

Резултати

Най-важните резултати, получени при така извършеното изследване, имащи в една или друга степен характер на приноси са:

Многоетапният метод е прилаган основно в по-лекия клиничен стадий - Fontaine IIb, за разлика от едноетапния, който е преобладавал в тежките клинични стадии на КИК - Fontaine III, IV.

Преживяемостта без КИК или ампутация за двата метода е различна.

Факторите женски пол, възраст над 65г., наличие на коморбидност и рискови фактори оказват влияние и са свързани с ≈ 2.0 пъти по-голям риск за ретромбоза и летален изход, но те са предопределени в деня на избор на хирургичния метод за лечение и не могат да бъдат считани като прогнозиращи.

Най-ефективният брой етапи, които е препоръчително да се планират при многоетапния метод на пациенти във Fontaine IIb и III са два.

Изводи

Направените **3 броя изводи** в дисертацията произтичат от анализа на резултатите и отговарят точно на поставените задачи.

Приноси

Формулираните от докторанта три основни категории приноси се съдържат в дисертационния труд и се открояват добре.

Автореферат

Авторефератът е направен според изискванията и отразява напълно представеното в дисертационния труд.

Научни статии, свързани с дисертационния труд:

Публикувани са 4 научни статии, свързани с дисертационния труд.

Заключение

Считам, че дисертационният труд на д-р Елена Домусчиева отговаря напълно на критериите на Закона за развитие на академичния състав в Република България, неговия правилник и вътрешните разпоредби на МУ – Варна за получаване на образователната и научна степен „Доктор“. Препоръчвам на почитаемото жури да гласува утвърдително.

10.11.2021г.

Изготвил рецензията

(Проф. д-р Марио Станкев, д.м.)